

BOMBALANAN HALKLARIN GELECEĞİDİR

FUAT AKYÜREK

Bu yazı yazıldığı sırada Erdoğan iktidarının Afrin'e saldırısı tüm şiddetiyle sürüyordu. Ama saldırı ne kadar şiddetli olursa olsun, modern savaş makineleri ne kadar kullanılırsa kullanılsın, direniş de ondan daha şiddetli ve güçlü devam ediyor. Sadece bu da değil, işgal ve saldırı hareketi sadece Afrin'de yürütülmüyor, ülke içinde de hareket tüm şiddeti ile sürüyor, savaş karşı çıkanlar üzerinde gözaltına alınan doktorlar örneğinde olduğu gibi terör estiriliyor. Açıkça görülüyor ki, bombalanan sadece barış içinde yaşayan ve Türkiye için hiç bir tehdit oluşturmayan Afrin değil, Ortadoğu halkların geleceği ve birlikte yaşama arzusudur, barış ve demokrasi isteğidir.

Erdoğan iktidarı Afrin'e saldırmaya nasıl cesaret edebildi? Bu soruya açıkça ve basitçe verilebilecek bir yanıt bulunmuyor. Ama böyle ifade etmek bu sorunun bir yanıtı yok anlamına da gelmiyor. Bu yanıt Suriye'de ve dünya da karşı karşıya gelen emperyalist büyük devletlerin güç ilişkilerinin ve karşılıklı mevzilenmelerinin, bölgedeki devletlerin karşılıklı gerici politikalarının içerisinde saklı bulunmaktadır. Suriye'de doğrudan etkide bulunan emperyalist büyük devletler denildiğinde hiç kuşkusuz akla öncelikle ABD ve Rusya gelmektedir.

Güç ilişkilerinin dağılımına bakıldığında, Afrin saldırısının öncelikle Rusya'nın onayı alınarak yapıldığı görülmektedir. ABD ise bu bölge ile bir ilişkilerinin olmadığını açıklamış bulunuyor. Erdoğan iktidarının Rusya ile yaptığı gizli pazarlıklar sonucu saldırıya başladığı biliniyorken, Rusya'nın buna neden göz yumduğu açıklığa kavuşturulmayı bekliyor. Bilindiği kadarıyla Rusya Suriye'nin toprak bütünlüğünü ve merkezi iktidarını desteklemektedir. Bu Rusya'nın Kürtlerin taleplerine bütünüyle karşı olduğu anlamına gelmiyor. Ama Rusya burada merkezi iktidara karşı güçlü bir Kürt yönetimini de istemiyor!

Afrin'de Kürt yönetiminin zayıflatılması ve Suriye'nin "istikrara kavuşması" sonrasında da sınırları ve biçimi Suriye merkezi yönetimi ve Rusya tarafından belirlenmiş bir Kürt varlığı isteniyor. Rusya bir taraftan da Kürtlere "beni göz ardı ederek bir şey yapamazsınız" mesajını vermiş oluyor. Erdoğan iktidarına yeşil ışık yakılması hem Rusya ve merkezi iktidarın amaçlarını kolaylaştırıyor, hem de Rusya'ya Türkiye ile yakın ilişkiler kurma, Türkiye ile ABD'nin arasındaki çatlağı ve çelişkileri biraz daha genişletme imkanı tanıyor. Ama bu gerici politikalar tutacak mı? Bu sorunun yanıtı Erdoğan iktidarının Yeni Osmanlıcı ve yayılmacı politikaları hesaba katılmadan verilemez. İleride bu konuya döneceğiz ama önce ABD politikasını da kısaca irdelemek gerekiyor.

ABD Suriye'de Rusya'dan sonraki diğer büyük emperyalist güç. Ortaya çıkmasında katkılarının tartışılmaz olduğu IŞİD'in varlığı üzerinden bölgeye yerleşmiş durumda. IŞİD tarafından imha tehdidiyle karşı karşıya kalmış Kürtler zorunlu olarak ABD ile işbirliği yapmak zorunda kaldılar. Bölge ülkeleri Kürtlere gereken yardımı verseydi Kürtler daha farklı bir yol izleyecekti. Ama bölge gerici güçleri ellerini ovuşturarak Kürtlerin imhasını beklediler. "Rojova düştü, düşecek" söylemleri de bu dönemde ortaya atıldı. ABD, Afrin'e sessiz kalarak bir yandan Kürtlere "bakın bana mahkumsunuz" mesajı veriyor, bir taraftan da Türk gericiliğine "sizin çıkarlarınıza bütünüyle karşı değilim" mesajı verirken, Erdoğan iktidarını adım adım Ortadoğu batağına çekiyor. İdlip sorununu da bu çerçevede düşünmek gerekiyor ve Türk gericiliği Rusya tarafından da mayınlı arazide ilerlemeye zorlanıyor.

Ancak ABD politikalarının ve stratejik hesaplarının Suriye ile sınırlı olduğunu düşünmemek gerekiyor. Bölge halklarının ulusal ve mezhepsel bölünmelerinden yararlanma, aralarındaki çelişkileri derinleştirme ve İran'a karşı bir güç oluşturma gibi gerici hesapları da işin içine katmak gerekiyor. ABD emperyalizminin bütün bunları harekete geçirme politikasının altında elbette bölgenin enerji zenginliğini denetleme, bunların geçiş yollarını kontrol altına alma gibi temel stratejik çıkarları bulunuyor. Bölgede bu konularda üstünlük kurmak, ABD'ye diğer emperyalist devletlerle rekabette ciddi avantajlar sağlayacaktır. Diğer taraftan ABD'nin Ortadoğu'daki temel kalesi İsrail'de daha fazla güvenceye alınmış olacaktır. ABD, işbirlikçi Türkiye egemen sınıflarını gözden çıkarmış değildir ve onları bütün bu gerici politikalarında kullanmak istemektedir.

Burada Erdoğan iktidarının politikalarını biraz irdelemek gerekiyor. Yukarıda Rusya'nın Afrin saldırısına neden yeşil ışık yaktığını açıklamaya çalıştık. Ama burada hesap edilmesi gereken diğer etken Erdoğan iktidarının yayılmacı politikaları ve bunları emperyalist büyük güçlerin arasındaki çelişkilerden yararlanarak hayata geçirmeye çalışmasıdır. Erdoğan iktidarının ardında toplanan ve onu destekleyen büyük sermaye kesimleri Yeni Osmanlıcı yayılmacı politikaları da koşulsuz desteklemektedirler. "Fırat Kalkanı" ile Suriye içine adım atılmış, "Zeytin Dalı" ile bu adım ilerletilmeye çalışılmaktadır. Erdoğan iktidarının sözde ABD karşılığının da "Kürtlerle değil, benimle işbirliği yap" çerçevesi ile sınırlı olduğu göz önüne alındığında,

bölgedeki gelişmelerin oldukça kaygan bir zeminde sürdüğü, işbirliklerinin farklılaşabileceği dikkate alınmalıdır.

Diğer taraftan Rusya'nın örneğin işlerin kendi planladığı gibi gitmemesi durumunda, Afrin'de hava sahasını kapatma gibi adımlar atabileceği hesap edilse de, Erdoğan İktidarını bütünüyle dizginleyebileceği beklenemez. Ancak Rusya'nın Erdoğan iktidarını "Münbiç seferi" için teşvik edeceği de beklenmedik bir durum olmayacaktır. Bu durumda Türk gericiliği ile ABD emperyalizmi arasındaki ilişki daha da gerilecek, gelişmelerin farklı boyutlarda ilerlemesi gibi bir durum ortaya çıkabilecektir. Şimdiden Azez, Afrin, İdlip'te boy gösteren Erdoğan iktidarı adım adım gırtlığına kadar batma yolunda ilerlemektedir.

Burada kısaca çok kalın çizgileriyle çizilmeye çalışılan tablonun oldukça karışık ve farklı yönlere doğru değişikliklere açık olduğu kolayca anlaşılabilir. Kesin ve belirgin olan bir şey varsa o da Suriye Sorunu'nun ne sadece Suriye ile sınırlı olduğu, ne sadece bölgeyi ilgilendirdiğidir. Sorun dünyanın belli başlı emperyalist güçlerinin stratejik çıkarları çerçevesinde dönmekte, bölge gericilikleride doğrudan işin içinde olan bölgesel güçler olarak, hem kendi çıkar ve politikaları temelinde, hem de işbirliği yapabilecekleri bölge dışı güçlerle ittifaklar temelinde bu kavgada yerini almaktadırlar. Belli başlı emperyalist ülkelerden çıkan cılız seslerin bu nedenle bölgedeki çıkar mücadelesi ile doğrudan bağlantısı bulunmaktadır.

Kısacası bölge halklarının birbirlerinin haklarına saygı temelinde barış ve kardeşlik içerisinde ortak bir gelecek kurabilmeleri, hem bölgeye yönelik dış müdahalelerin püskürtülmesine, hem de bölge gericiliklerinin yenilgiye uğratılmasına bağlı hale gelmiştir. Kürt, Arap, İran, Türk halkları vb. bu mücadelede ortak tutum almaya adeta mahkum durumdadırlar. Bölgede statükonun eskisi gibi kurulması sadece Kürtlerin esaretlerinin devamı olmayacak, diğer halklarında gericiliklere, demokrasizsizliğe, özgürlüksüzlüğe mahkum olması anlamına gelecektir. Bu nedenle Afrin'i savunmak, Afrin'le dayanışma içinde olmak, Erdoğan iktidarının şöven, yayılmacı politikalarına karşı mücadele etmek gerekiyor. Sınırları dışında yaşayan Kürtlere böyle saldıran bir iktidarın, içeride Kürt Sorunu'nun demokratik çözümü konusunda ne kısa, ne de uzun vadede en küçük bir adım bile atmayacağını görmek gerekir. İktidarın bu gerici politikalarını yenilgiye uğratmak Türküyle, Kürdüyle bütün halkın acil sorunu haline gelmiş bulunuyor.

Şubat / 2018